

Bild: JARL ASKLUND

Bortrövad från biblioteket i Boxholm 4/7 2002.

Vem har tagit Tante Gredelin?

BOXHOLM
Bli inte förvånad om
Farbro Blå kommer
sättandes med käppen i
högsta hugg i Boxholm.

LITE VID SIDAN OM

Han har anledning att vara uppjagad. Tante Gredelin är nämligen bortrövad.

Tante Gredelin i Boxholms-skepnad är en tygdocka, som tills nyligen funnits på biblio-

teket i Boxholm i en korgstol med ett vitt solparaply. Där, på barnavdelningen, har hon suttit i godan ro och stickat på en liten vit stickning ändå sedan det nya biblioteket invigdes för fem år sedan.

Givetvis har hon haft sällskap av Tante Brun och Tante Grön som båda finns kvar på sin plats.

Färgstarka tanter

Även om Sigtuna är de färgstarka tanternas egentliga hemort, att döma av miljöskildring-

en i Elsa Beskows böcker, så finns det inga uppgifter som tyder på att de inte trivs på bibblan i den lilla östgötakommunen.

I sitt rätta element

Här har de ju verkligen varit i sitt rätta element bland barnböcker och andra sagofigurer. Därtill i ljusa och luftiga lokaler, fyllda med liv och rörelser, som håller åldersdepressionerna borta.

Det finns därför heller inget som talar för att Tante Gredelin

av fri vilja skulle ha lämnat biblioteket.

Bibliotekschefen Lena Johansson upptäckte bortrövandet på tisdagskvällen. Men hon vågar inte säga med bestämdhet att Tante Gredelin fanns i sällskap med de två andra tanterna kvällen innan.

Bär glasögon

– Vid försvinnandet var hon klädd i volangprydd, lila klänning med spetsar. Hon har långa, blonda lockar och en lila tyghatt. Hon bär glasögon, är 40

cm lång och i 70-årsåldern, berättar Lena.

Tante Gredelin är tillverkad av Brita Lindgren som arbetade på biblioteket i många år. Hon skänkte dem vid invigningen för fem år sedan, samtidigt som Brita pensionerades från sin tjänst som biblioteksassistent.

Händelsen är ännu inte polis-anmälld. Lena Johansson vädjar till alla som tror sig ha upplysningar att lämna om försvinnandet att höra av sig till biblioteket.

KARL-JOHAN NORÉN

Cederlöv in på kroppen

Skolavslutningen i Åsbo kyrka blev en höjdare i år. Kyrkoherde Lars Cederlöv var i toppform.

Och det gick nog åt. Han hade ju konkurrens från den samtidiga tv-sändningen av VM-matchen Sverige–Nigeria.

Ytan var inte det viktigare, utan det som finns därunder, framhöll prästen för barnen anknytande till de fotbollsspelare som haft olika budskap när de lyft på sina matchtröjor.

Prästens budskap till barnen var att alla hade mycket fint under ytan.

Men det räckte om en person klädde av sig och visade det, tyckte han, och händelsevis var han själv beredd att offra sig.

Sagt och gjort, prällen började knäppa upp prästskjortan och avlägsna det så kallade frimärket i kragöppningen.

Barnen satt lika andäktigt i sina bänkar som deras mor- och farföräldrar en gång satt något häpna framför tv-apparaten när Per Oscarsson klädde av sig i Hylands hörna.

Genast ska dock sägas att Cederlöws strippande stannade vid prästskjortan.

Under denna skjorta uppenbarade sig en matchtröja för Landskrona Bois.

Den nu svart-vit-randige talaren i kyrkan förklarade för barnen på sin omisskännliga skånska dialekt att det stora som hände i fotbollsvärlden var inte VM. Det stora var att Landskrona BoIS ledde allsvenskan.

Där fick de något att fundera över under sommaren, barnaskaran. De stora och uppblåsta händelserna är egentligen ytligt och det lilla. Det stora är i stället det som händer i det lilla, där under.

För kyrkoherdens skulle hoppas vi nu bara att inte domkapitlet är nerlusat med IFK Norrköping-anhängare. I så fall ligger han illa till om det skulle bli en anmälan om spridande av irrläror på skolavslutningar.

Arkivbild: KRISTOFER SANDBERG

Lars Cederlöv knyter skorna för avspark. Nu vet alla Åsbo-elever vad han har under sin prästklädsel.

Anna är personlig assistent och begravningsentreprenör 5/7 2009.

Hon jobbar med liv och död

BOXHOLM
Om en ung kvinna ska hitta heltidssysselsättning i en bruksort får hon inte vara främmande för okonventionella lösningar.

Anna Mjörnemo kombinerar två yrken: personlig assistent och begravningsentreprenör.

Boxholms arbetsmarknad domineras av tung industri där männen är i majoritet. Här saknas en stor offentlig sektor, detaljhandel eller lättare industri som kan ge arbete åt kvinnor. Problemet är välkänt för de styrande kommunalpolitikerna och vissa ansträngningar har gjorts under årens lopp för att rätta till obalansen men i stort sett ser arbetsmarknaden ut som den alltid gjort.

Anna Mjörnemo har löst problemet på sitt sätt. Hon jobbar som personlig assistent på nätterna och begravningsentreprenör på dagarna.

Inget fast jobb

– Jag är utbildad undersköterska men hittar inget fast jobb. Men jag trivs med mina nuvarande sysselsättningar och eftersom jag arbetat inom vården skrämmer inte döden mig.

Vi träffas på begravningsbyråns kontor på Storgatan. Anna är klädd i mörk jumper och jeans. När det är dags för förrättning är hon självklart formellt klädd i vit blus och svart kjol. Hon är chosofri, rättfram och glad.

Hon har arbetat som timanställd begravningsentreprenör sedan 1997. Hans-Ivar Jonsson – en välkänd profil i branschen – lärde upp henne.

Begravningskapell och kyrkan var ingen okänd miljö för henne innan dess. Hon spelar trumpet och anlitats ofta vid begravningsakter.

Aldrig varit rädd

– Jag har aldrig varit rädd för att prova på nya saker och jag trivs med att träffa nya människor, säger Anna och berättar i nästa andetag att hennes gammelmorfar Harald Johansson också var begravningsentreprenör. Han körde ortens första bårbil 1946.

Arbetet på begravningsbyrån förutsätter snabba uttryckningar och uppdrag på obekväma tider. En påringning mitt i natten och Anna ger sig iväg med sin jourväska. Ett väl fungerande socialt nätverk underlättar vardagstillvaron.

– Min mamma och min mor-

Bild: JARL ASKLUND

Anna Mjörnemo har två jobb men föredrar jobbet som begravningsentreprenör. Bilden är tagen i Timmerö kapell.

mor ställer upp som barnvakter när min man är förhindrad.

Hon säger att visst förekommer tragiska situationer och att hon möter människor i djupaste förtvivlan och sorg. Men det hör till jobbet och hon klarar det också.

”Och det är viktigt att inte ta med sig jobbet hem”

– Det är samma sak för ambulanspersonal, sjukvårdspersonal och poliser. Och det är viktigt att inte ta med sig jobbet hem.

Vi har alla våra bilder av hur olika yrkespersoner ser ut. Hur reagerar anhöriga när det dyker upp en blond tjej med moderiktiga glasögon när man

väntar sig att möta en äldre herre i mörk kostym?

– Särskilt äldre damer har svårt att acceptera mig. Inte så att de kritiserar mig rakt ut men man märker sånt på kroppsspråk och åtbörder. Fast misstron försvinner när de märker att jag kan mitt jobb.

En skör tråd

Har de här fem åren som begravningsentreprenör givit dig insikter och erfarenheter som du saknat tidigare?

– Ja, jag är tacksam för tillvarons små glädjeämnen. Som att min familj och mina föräldrar är friska. Men man ska också veta att livet hänger på en skör tråd och att mycket kan förändras på några sekunder. Få människor reflekterar över livet och döden.

Av de nuvarande sysselsättningarna klassar hon arbetet på begravningsbyrån högst. Jobbet som personlig assistent på nätterna kan vara ganska enfor-

Anna Mjörnemo

Ålder: 29.

Yrke: Undersköterska, arbetar som timanställd personlig assistent och begravningsentreprenör.

Familj: Make och två barn.

Bor: Villa i Fällhagen.

Kör: Volvo 850.

Tjänar: Inte tillräckligt.

Hobby: Spelar trumpet i Boxholms musikkår.

ligt. Hon trivs bättre när det händer saker.

Hur ser du på framtiden?

– Jag funderar på att vidareutbilda mig inom sjukvården, kanske till distriktssköterska. Eller att gå vidare inom begravningsbranschen och syssla med bouppteckningar och boutredningar. Jag har under alla omständigheter svårt att se mig som personlig assistent om tio år.

ANDERS JACOBSSON

0142-36 96 15

anders.jacobsson@corren.se

– Jag skulle aldrig tveka att rekommendera arbete på begravningsbyrå om jag fick frågan av en yngre kompis, säger Anna Mjörnemo.

Boxholm

8/7 2002.

0142-36 96 26

Contact center gör omstart

BOXHOLM

För ett år sedan etablerade Handelstorget Sverige AB ett Contact center i ett ombyggt hyreshus i Bjursdalen. Sedan dess har företaget upplevt både med- och motgångar.

Den 6 maj försattes företaget i konkurs med ett underskott i boet på drygt 1,2 miljoner kronor. Enligt konkursförvaltaren, advokat Kristian Jensen, var orsaken att en större kund lämnade företaget. Samtliga anställda, varav de flesta var timanställda, vars-lades om uppsägning. De största fordringsägarna i konkursen var Almi Företagspartner och Förenings-sparbanken.

Kristian Jensen har inte avslutat utredningen av konkursen, men säger till Corren att han hittills inte funnit något anmärkningsvärt.

Morgan Sehlstedt, en av delägarna i bolaget, uppger att ett nytt bolag med samma verksamhetsinriktning bildats och Föreningssparbanken har åter ställt upp som finansiär. Bolaget har fler anställda än tidigare.

För närvarande har Click Contact Center semester, men den 15 juli startar verksamheten igen. Morgan Sehlstedt uppger att man söker nya anställda via annonser i pressen.

Ett Contact center hjälper andra företag med kundkontakter, gör marknadsundersökningar, bokar kundbesök och sysslar med försäljning för andra företags räkning.

9/7 2002.

Kantareller såldes på auktion

BLÅVIK. Det har sina fördelar med syföreningsauktioner mitt i sommaren. Publiken kan få åka hem med riktiga läckerheter.

Det visade sig i lördags när Blåviks kyrkliga syförening hade sin traditionella sommarauktion i ett fullsatt missionshus i Helgebo.

Utroparen Einar Nilsson behövde inte vänta på buden när han bjöd ut påsar med nyplockade kantareller.

I övrigt så bjöds det ut broderade dukar, hemvävda mattor, hemslöjdade träföremål och mycket annat.

Majvor Karlsson inledde med en kort andaktstund varpå servering följde innan försäljningen tog vid.

Totalt inbringade arrangemanget rekordbeloppet 17 047 kronor som syföreningen fördelar till olika hjälpbehov världen över.

Boxholms rektorer får avlastning

BOXHOLM

Boxholms rektorer ska få mer tid till pedagogiskt ledarskap.

Något som kostar en kvarts miljon.

Barn- och utbildningsnämnden har i enighet, och med stöd från de fackliga organisationerna, beslutat om en delvis ny ledningsorganisation för skola och förskola. En mer decentraliserad organisation än den nu gällande. Denna gång berörs inte förvaltningschefstjänsten, som ändrats tidigare i år.

Ett nytt arvoderat uppdrag, som samordnare, införs både inom förskolan och skolan. Huvudregeln blir att det ska finnas en samordnare på varje avdelning/enhet.

Samordnaren ska avlasta de två rektorerna ett tiotal arbets-

uppgifter. Som att ha visst ansvar för lokalfrågor, initiera arbetsmiljöfrågor och ha visst ansvar för löneattesten.

Tiden till uppdraget kommer att variera från avdelning till avdelning, men rör sig om två–fem veckotimmar. Totalt 29 timmar.

En annan förändring är att förskolans två deltidsanställda enhetschefer (totalt 1,4 tjänst) ersätts med en nyinrättad heltidstjänst som förskolechef.

– Det är ju väl känt att det en längre tid varit omsättning på chefer inom barn- och utbildningssidan. Vi hoppas att vi med den här förändringen ska kunna bryta den trenden och att personalen ska få arbetsro och känna stabilitet och trygghet, säger nämndens ordförande Birger Ekström (s).

Den nya organisationen har skissats av en arbetsgrupp som bestått av tjänstemän från barn-

och utbildningsförvaltningen och fackliga företrädare. BUN har sedan med hull och håll svalt det förslag som denna grupp lagt.

Samordnarna ska ha timarvode och de ska ersättas på sina ordinarie tjänster när de fungerar som samordnare. Den totala kostnaden är beräknad till 230 500 kronor.

Den nya organisationen ska träda i kraft 1 januari. Till dess

ska en förskolechef ha hunnit rekryteras. Merkostnaden för den nya organisationen måste lösas inom BUN:s tilldelade budgetram för nästa år.

”Tidigare omorganisationer har haft ekonomiska förtecken och vi kan se att detta har givit ett mindre bra resultat vad gäller ledningsfunktionerna”, skriver arbetsgruppen som letts av Agneta Bergquist.

KARL-JOHAN NORÉN

Lär dig om naturen på ångbåtsturen

TORPÖN

Vid Arnäs siktades en fiskgjuse. Utanför Malexander åkte kaffekorgarna fram. Och när turen var slut hade ångfartyget fått tio nya aktieägare.

Följ med på naturvandring på Sommen med Boxholm II.

Start för tvåtimmarsturen vid färjeläget på Torpön. Ett hundratal passagerare embarkerar ångfartyget. Ganska hög medelålder men också några barnfamiljer. En jämn fördelning mellan permanentboende, sommargäster och turister enligt en snabbenkät utförd av guiden Ulrika Carlsson från Kisa.

Dagens besättning består av befälhavaren Håkan Liif, maskinisten Sven-Olof Sjöberg (veteran på Boxholm II) och tredje mannen Anders Stenman. Tredje man är detsamma som Hopp-iland-Kalle.

Sommakoalegenden

Ulrika Carlsson levererar basfakta om Sommen. Ingen vet egentligen hur många öar sjön innehåller men enligt legenden är det 365, lika många som dagarna på året. Den regleras via Svartån vid Laxberg i sjöns norra del.

Vattenkvaliteten är hög särskilt i det östra bäckenet. Sommen har en egen art av stor röding och det förekommer också öring. Ulrika glömmmer förstas inte bort legenden om Sommakoa", som med sina vildsinta sparkar en gång skapade sjön med dess många vikar och fjärdar.

Stävar ljudlöst

Boxholm II:an stävar ljudlöst i stadiga knop i sydostlig riktning mot Asbyfjärden. Motvinden svalkar gott. Vi passerar Svalberget och Svensbo lövskog. Ulrika Carlsson rabblar naturfakta men de unga, manliga passagerarna är mest intresserade av Sven-Olof Sjöberg och hans arbete under däck i den vedeldade ångmaskinen.

Trots att det är juli månad och semestertider är det påfallande få fritidsbåtar. Annars lär det finnas 3 000 småbåtar på sjön.

Den här delen av sjön är fågelskyddsområde sedan 1971 och (gäller 1 april – 10 juli) och då gäller en hundrametersgräns för tillträde.

Enligt forskningen finns 15-20 par fiskgjusar i sjön och 25 par storlommor. Vid Arnäs siktas en fiskgjuse föröver och 100 ögonpar vänds däråt. Fotografen Göran Billeson drar förstås fördel av sitt stora teleobjektiv.

Skarvar på Hästholmen

Den omstridda och omdebatterade skarvkolonin på Hästholmen passeras på babords sida. Det bedrivs skydds jakt på skarv men inte

på Hästholmen eftersom den ligger inom fågelskyddsområdet. Den av fågelträck hårt drabbade lilla ön föranleder inga särskilda kommentarer från passagerarnas sida. Guiden Ulrika deklarerar neutralitet i skarvstriden.

I höjd med Malexanders kyrka gör vi en babordsgir och vänder tillbaka i nordvästlig riktning. Vägen hemåt går via Bjäl-näs, Södra Ekeberg och Arnäs. Skogsmassivet på Oxelön med sina steniga stränder gör ett ödsligt intryck.

Aktieförsäljning

Vid det här laget har kaffekorgarna åkt fram och Ingmar Nordström, representant för stiftelsen Sommen, säljer dagens tionde aktie i Boxholm II. Vi passerar en segelbåt som länsar i riktning mot Torpön. Båtagaren och II:ans besättning är tydligen gamla bekanta och de senare hojtar "vad är det för vitt du har i masten". Förmodligen syftar de på båttagarens (o)vana att gå för maskin i alla väder.

Besättningen har bestämda uppfattningar om hur flytande farkosters utseende och gör bokstavligt tumben ner för en husbåt som vi passerar något senare.

Hockeylegend

En man i golfhatt med en äldre kvinna vid sin sida studerar kartor och sjökort noggrant. Det är Tre Kronors gamle målvakt Rolf Ridderwall, sommarboende i Kisa, och hans mor Gun.

– Jag är förvånad över att sjön är så stor, säger Gun, men Rolf är inte lika förvånad.

– Jag är lite av en kartfreak och har läst på innan avresa, säger Rolf som numera lämnat hockey. Han är bara tränare för sonens hockeylag.

Att angöra en brygga

Vid angöringen av bryggan på Torpön grumsar besättningen lite över en fritidsbåt som inkräktat på den reserverade bryggplatsen, men allt går bra. Passagerarna stiger i land. De är fått en upplevelse rikare, har fått en rödare färg på näsan och Boxholm II har fått tio nya aktieägare. Somliga går till restaurangen för att äta Torpöallrik med rökt fisk.

– En toppentur och då menar jag inte bara det vackra vädret, säger Stefan Hedinge, Mjölbybo och sommarboende i Blåvik. Här fick man många matnyttiga fakta om Sommen.

Bakom turistvandringarna står länsstyrelsen, stiftelsen Sommen och kommunerna kring sjön. På torsdag arrangeras den tredje och sista turen med Boxholm II, då med start från Malexander.

ANDERS JACOBSSON

0142-36 96 15

anders.jacobsson@corren.se

Bild: GÖRAN BILLESON

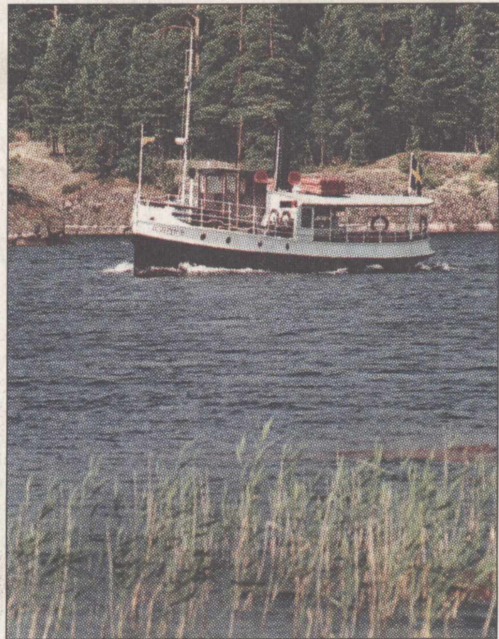
Skarvkolonin på Hästholmen. En omdebatterad företeelse.

Ulrika Carlsson var dagens naturguide på Sommen.

Ann-Christin Folke och Stefan Hedinge njöt av turen på Sommen.

Visst är hon en gammal dam som blir allt stiligare med åren – Boxholm II. Och igår fick hon tio nya ägare.

Boxholm

12/7 2002.

0142-36 96 26

Blixten slog ned i lada

MALEXANDER. Gårdagens åskoväder orsakade blixtnedslag i en lada i Malexander.

Enligt Hans-Gunnar Ekengren, jourhavande stationsbrandman i Boxholm, gick det hål i ladans tak men det började inte brinna.

– Om det inte regnar utan det blir solsken den närmaste tiden så är risken stor för skogsbränder, säger Ekengren.

Han förklarar även att det inte är ovanligt med mindre skogsbränder några dagar efter ett åskoväder.

BOXHOLM

13/7 2002.

Feriejobb som musiker

BOXHOLM

**Även i år har det gått
att få sommarjobb i
Boxholm som musiker.**

Sommarorkestern är i år en kvintett bestående av idel Åsboungdomar: Maria Thoor, Daniel Källming, Lars Risberg,

Oskar Söderhjelm och Pelle Hansen. Precis som andra ungdomar får de 56 kronor i timmen och de får jobba i två veckor.

Deras två veckor, eller 80 timmar, är dock utspridda över en längre period.

Kvintetten spelar på en mängd platser runt om i kom-

munen och har 23 olika framträdanden inbokade. Det första gjordes i torsdags och i helgen spelar de på "Boxholmstváan" vid hennes söndagskryssning som utgår från Tranås hamn.

KARL-JOHAN NORÉN

0142-36 96 11

karl-johan.noren@corren.se

Bild: PIA MOLIN

Uppvärmning inför starten. Längst till vänster skymtar Correns provåkande reporter och framför loppets obestridda drottning, OS-medaljör Sofia Dettman.

17/7 2002.

Kraftprov i skiftande tempo

BOXHOLM

Startrakan gick lätt, liksom första svängen. Men sedan började problemen. Correns provåkande reporter maktade bara med ett enda varv med rullstolen.

För andra året i rad var det rullstolsrally i centrala Boxholm.

Tidigare har loppet, som arrangeras av Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering, körts i utkanten av Boxholm, men förra året drog man in till centrum. Det var ett riktigt lyckokast.

– Det är betydligt roligare när en massa folk tittar på och hejar fram deltagarna utmed banan, tyckte Peter Fahlström, rullstolsburen efter en dykolycka.

– Idag står jag själv över eftersom jag har fullt upp med kringaktiviteter och i den här värmen är jag tacksam över att slippa åka.

En blå blix

Uppemot hundra startande värmdes till dunkande discomusik och när startskottet gick

för Sofia Dettman iväg som en projektil på sin blå racer-rullstol. Inte att undra på, OS-medaljör som hon är. Vissa försökte hänga på medan det stora flertalet, däribland undertecknad, tog det betydligt lugnare.

Mjölksyran kom snabbt

Slingan som kördes mätte 1,3 kilometer och skulle köras helst tre men max sju varv.

Redan i första backen på Wrangels väg började mjölksyran göra sig påmind och hjulen rörde sig knappt, hur mycket jag än tog i.

Backen tycktes aldrig ta slut och den ena efter den andra passerade förbi. Det fanns till och med de som backade uppför backen. Kanske värt att prova på nästa varv.

Nu blev det inget nästa varv. Nedförsbacken vid Stenbocksskolan satte definitivt stopp för de planerna.

Utan rutin är det väldigt svårt att få stopp på en framrusande rullstol. Ska man dessutom ta en tvär kurva, kommer fegheten ofelbart insmygande.

– Det gick undan ordentligt i backen, men har man suttit i

rullstol ett tag är det inte svårt, sade Keijo Tähti från Stockholm. Jag åkte två varv men det var värre att gå.

Efter en arbetsplatsolycka för drygt två år sedan är han beroende av en rullstol, men klarar att gå kortare sträckor.

– Jag var med på lägret även förra året och det är perfekt här i Boxholm med idrottshall, simhall och allt inom bekvämt avstånd, menade han.

Varv efter varv

13-åriga Kenny Sörtely från Alvesta hade tänkt köra tre eller fyra varv. Det blev tio!

– Det var så kul så det var bara att köra på, sade Kenny efter loppet. Pappa Jimmy körde sex varv och hann bli varvad fyra gånger av sin son.

– Det gör mig inte ett dugg. Jag känner enorm stolthet och glädje över Kennys prestation. Inte minst med tanke på att han aldrig suttit i en liknande rullstol tidigare.

– Oerhört imponerande, tyckte Staffan West, ledare på barnlägret som verkligen fick kämpa för att hänga med Kenny de tio varven.

Kenny Sörtely får svalka av en funktionär. Han hade bara tänkt köra tre fyra varv, men tyckte att det var så kul att det blev tio till slut.

– Jag slog honom i spurtan med några decimeter, konstaterade Kenny Sörtely glatt medan han rullade in i depån för en välförtjänt glass.

GÖRAN PALMQVIST

0142-369613

goran.palmqvist@corren.se

Kulturrunda invigd vid Blåviks färjeläge

BLÅVIK

I det vackert belägna missionshuset i Helgebo, Blåvik, var det i går premiär för en kulturrunda som pågår fram till och med söndag.

Förutom själva konstutställningen i missionshuset, där fem konstnärer med lokal anknytning visar smakprov på sina alster, blir det också sommarmöte, grillkväll och flera konserter på båda sidor om färjeläget.

– Ända sedan jag började som pastor i Andreaskyrkan i Mjölby, och därmed också upptäckte vårt fina missionshus i Helgebo, har jag lekt med tanken på att ordna något åt det här hållet, berättar initiativtagaren Lars Magnusson.

Han såg genast Marita Carlborg-Olssons ateljé vid kyrkan och upptäckte snart att det i trakten också fanns gott om andra människor med konstnärliga anlag.

Lockbete till ateljéer

– Tanken med kulturrundan är att i all anspråkslöshet erbjuda en totalupplevelse i denna underbara trakt och utställningen kan förhoppningsvis vara ett lockbete att vandra vidare till respektive ateljé. Det kostar inte mer än roligt jobb, säger Lars Magnusson.

– Det här är toppen, säger Göran Karlsson, en av utställarna och som numera även tituleras "Sommenmålararen".

– Det beror väl på att kanske 60 procent av mina motiv är hämtade från Sommen, resten från skärgården, säger Göran

som faktiskt är född och bosatt i Mjölby men likväl har en tydlig förkärlek för sjömotiv.

Kvällsaktiviteter

Idén med kulturrundan är också att på kvällarna ha någon form av programverksamhet.

Torsdagskvällen gick i Cornelis Vreeswijks anda. På Torpöns camping tolkade Madeleine Wittmark den folkkäre trubaduren till ett femmannaband.

På fredagskvällen vankas grillfest vid missionshuset och på lördag är det gospelafton i Malexanders kyrka med Christina Gunnardo.

Hon deltar också i söndagens ekumeniska sommarmöte i Blåviks missionshus.

GÖRAN PALMQVIST

0142-369613

goran.palmqvist@corren.se

Fräck stöld på landet

BOXHOLM

Ett fräckt åldringsbrott har begåtts på landsbygden norr om Boxholm.

En kvinna i 70-årsåldern har blivit bestulen på några hundra kronor.

Hon har berättat att en man och en kvinna ringde på dörren, gick raka vägen in i sovrummet där de tog några hundralappar och frimärken ur en byrå. Sedan sa de "tack så mycket" och gick därifrån. De försvann i en liten grå bil.

Stölden begicks förra fredagen. Hemtjänsten i Boxholms kommun gjorde polisanmälan på onsdagen. Kvinnan har sagt till hemtjänstens personal att dessa två personer har bestulit henne tidigare.

– Om någon sett en grå bil i Ekebytrakten förra fredagen så kontakta polisen, säger Sven-Inge Karlsson, stationsbefäl vid Mjölbypolis.

ANDERS JACOBSSON

Bild: TORD OLSSON

Utanför missionshuset i Helgebo, Blåvik, poserar fyra av de fem konstnärer som under kulturrundan visar sina alster. Sittande ses Inga-Britt Lundgren och Marita Carlborg-Olsson och bakom dem Göran Karlsson och Anna Monéus. Saknas gör Gerdie Holmstrand.

MALEXANDER: Allt kan fås på ett ställe 22/7 2002.

Bra start för kafé med mat på nätet

MALEXANDER
272. Så många varubeställningar via Internet har gjorts från kaféet i Malexander till Ica i Boxholm under den månad som försöket pågått.

Helene Norrby som driver kaféet vill inte ta ordet succé i sin mun men är klart nöjd med star-

ten. Den skepsis som fanns mot företeelsen bland somliga bybor har minskat och antalet beställningar ökar hela tiden. Möjligheten att beställa varor i den "varulösa lanthandeln" har underlättat vardagstillvaron för såväl sommargäster som permanent boende.

Pilotprojekt

Det är en månad sedan länsrådet Magnus Holgersson klipp-

te bandet i kaféet. Malexander är en av två orter – Österåker i Sörmland är den andra – som ingår i ett pilotprojekt vars mål är att skapa en samlingspunkt för flera olika aktiviteter. Inte bara dagligvaruhandel utan också spel, tips, distansstudier och boklån. För den som saknar dator i hemmet finns datorer uppställda på kaféet.

Beställningarna går till Ica i Boxholm senast kl 23 och leve-

ransen sker 10.30. Varorna är kundförpackade och uppdelade i torrvaror, kylvaror och frysvaror. Ett av serveringsrummen tas i anspråk som lagringslokal.

Inga stora problem

Helene Norrby säger att även samarbetspartnern, Ica i Boxholm, är nöjt med arrangemanget.

– Vi hinner inte prata med varandra så mycket eftersom vi har

så mycket att göra. Det är mest om något råkat bli fel, men det är inte större problem än att det går att reda ut med ett telefonsamtal.

Systembolaget

Veckan före midsommar blev det också klart med kaféet som utlämningsställe för systembolaget och det är också en uppskattad service.

Så småningom blir det också

ett utlämningsställe för apoteket.

– Det skulle varit igång i sommar men apoteket har mycket att göra och har inte hunnit ännu, säger Helene.

Försöket pågår i tre år och Helene Norrby och hennes son Niklas har en projektanställning på halvtid.

ANDERS JACOBSSON

0142-36 96 15

anders.jacobsson@corren.se

Publiken strömmar till Torpön

Bild: TORD OLSSON

TORPÖN

Sjön Sommen naturum på Torpön har blivit en formidabel succé. På bara en månad har mer än dubbelt så många som man kalkylerat med för hela säsongen besökt anläggningen.

– Vi är naturligtvis överlyckliga, säger Gustav Hörling som är en av drivkrafterna bakom Sommens naturum.

– Intresset har överträffat alla förväntningar. Lite lågt räknat behövde vi 2 000 besök för att det hela skulle gå runt och i onsdags, efter precis en månad, passerade vi 4 200.

Sjön Sommen naturum drivs av Torpöns hembygdsförening i samarbete med Torpöns camping och alla är förstas införstådda med att mycket är nyhetens behag.

– Visst är det så och därför måste vi hela tiden jobba med att hitta nya attraktioner, säger Gustav Hörling.

Birgitta nästa år

Avsikten är att varje säsong hitta ett tema och detta år står Torpön i centrum. Att det blir ett Birgitta-tema nästa år när det är Birgittajubileum, är nog ingen vild gissning. Helgonet har ju en anknytning till Aspanäs.

– Det lutar däråt och sedan får vi göra något med ångbåtar. Då är det 100 år sedan Boxholm III sjösattes och under åren har det

nog funnits uppåt ett femtontal ångbåtar i Sommen, berättar Gustav Hörling.

Kallare vatten önskas

Akvariet, där de flesta av sjöns fiskarter kan beskådas, är jämte Roland Törnqvists skalenliga modell av Sommen det som främst tilldrar sig besökarnas intresse. Göran Hector har själv fångat fisken till akvariet men är trots succén inte helt nöjd.

– Vi skulle behöva få ned temperaturen på vattnet. Vi kan till exempel inte kan ha röding i akvariet. Önskemålet är att få ned temperaturen till 10–12 grader och vi jobbar på att hitta en lämplig lösning.

Planer finns också på att utveckla modellen över Sommen ytterligare.

– Att märka ut kända platser, kanske få upp lite skog och framförallt få fram kyrkorna på ett bra sätt vore önskvärt. Vi kanske ska be Ingvar Rydeljung i Tranås, som är en skicklig modellbyggare, att bygga små kyrkor som skulle bli bra landmärken och ge modellen ännu en dimension, säger Gustav Hörling. Han är nöjd med det mesta, utom vattenkikaren.

– Det blev tyvärr inte riktigt vad vi tänkt oss. För att kunna se fiskarna i sjön måste det till någon form av vidvinkelobjektiv på röret och hur det ska lösas vet jag inte i dagsläget.

GÖRAN PALMQVIST

0142-369613

goran.palmqvist@corren.se

Göran Hector och Gustav Hörling är mer än nöjda efter en succéartad första månad för Sommens naturum. Kallare vatten i akvariet och ett vidvinkelobjektiv på vattenkikaren skulle de dock inte tacka nej till.

Allt i Amerika är inte större än i Sverige. Boxholm är det definitivt inte. Det berättar bröderna Anders och Michael Forvass, födda och uppvuxna i Linköping, i detta resereportage. 24/7 2002

I Östergötland har inga samhällen med bara drygt 200 invånare eget postkontor. Men i Iowa finns det, berättar Michael Forvass.

Bild: ANDERS FORVASS

Bara bönder i Boxholm

I maj i år reste vi genom den amerikanska Västern och passerade bland annat de gamla svenskbygderna i Minnesota och Iowa.

Minnesotas landskap är påfallande likt Sveriges, med skogar, öppna fält, sjöar och floder. Iowa är ett mer slätt jordbruksland, med oändliga majs-fält separerade endast av ett vägnät med spikraka enfiliga landsvägar som man kan köra på i timmar utan att behöva svänga.

SVENSKRÖTTERNA i denna del av USA är mycket tydliga, med svenska efternamn på brevlådorna längs landsvägarna, lutherska kyrkor och kyrkogårdar på slätten där utvandrare från Sverige för hundra år sedan vilar, och platser med namn som Stockholm, Bernadotte, New Sweden, Swea City, Ronneby, Upsala och Boxholm.

Boxholm, som ligger i delstaten Iowa, cirka 45 kilometer nordväst om delstatens huvudstad Des Moines, har cirka 220 invånare. Orten grundades år 1900, och ligger på landsväg 169 som går från norr till söder genom hela delstaten.

BOXHOLM lever på jordbruk, främst produktion av majs och sojabönor, och ett antal jättesilos dominerar siluetten. Boxholm kallar sig "Home of the Swedes" – några andra svenskorter har liknande epitet.

Samtidigt som det är intressant att se dessa platser med svenskt ursprung, så ska man komma ihåg att många platser är mycket små till storleken, och letar man till exempel efter stadsliv och brus i Boxholm i Iowa har man nog åkt fel. I jämförelse med sin amerikanske namne framstår Boxholm i Östergötland närmast som en världsmetropol.

Det som dock räknas är his-

torien, rötterna, människorna som bor där, deras liv, och den pirrande vetskapen om att utvandrande östgötar från ens egen hembygd hjälpte till att bygga denna stad. Det för över hundra år sedan när tiderna var svåra i Sverige.

Färdmätaren under vår bilresa genom Västern stannade på 5 197 kilometer. Då hade vi rest genom sju delstater utan några incidenter. Förutom Minnesota och Iowa passerade vi genom Nebraska, South Dakota, Wyoming, Montana och North Dakota.

MÅNGA SVENSKAR som reser till USA på semester tenderar att nästan uteslutande åka till New York, Florida eller möjligen Kalifornien, men det är i dessa andra delar av detta vidsträckta land som man fortfarande har en chans att upptäcka och uppleva det "gamla" och riktiga Amerika.

Ett Amerika där tiden gått

långsammare de senaste 100 åren, där cowboys fortfarande syns på gatorna i någon liten ort långt ute på prärien i Wyoming eller Montana, och ett folk och en kultur som är mycket annorlunda än vad som annars dominerar mediarapporteringen från USA i Sverige och övriga världen.

**ANDERS FORVASS
MICHAEL FORVASS**

Bild: MICHAEL FORVASS

Ett antal jättesilos dominerar stadsbilden i amerikanska Boxholm. Befolkningen lever på jordbruk.

Malexanders festplats såld

MALEXANDER

Nu är festplatsen i Malexander såld. Köpare är familjen Sterneling från Linköping som ska göra om serveringen till sommarstuga.

länsväg 580 öster om kyrkbyn ägdes tidigare av Malexanders idrottsförening. Efter att ha försökt få liv i den under många år, orkade inte idrottsföreningen kämpa mer.

På den 4 619 kvadratmeter stora tomten finns en dansbana, servering, lottstånd med mera. Familjen Sterneling ska i första

hand göra om serveringen till ett sommarställe.

– Vi tyckte det var ett kul objekt. Vi gillar Sommen och bygden, säger Tommy Sterneling som ska fundera vidare på vad familjen ska använda resten av byggnaderna till.

Festplatsen som ligger utmed

ULF NILSSON

Bild: ULF NILSSON

Slagg från martinverket, som var i drift 1915–1982, har bland annat använts som utfyllnad på bruksområdet. I dag används byggnaden av Boxholms aluminiumåtervinning AB.

Boxholms bruksområde granskas

Stora mängder tungmetaller kan finnas

BOXHOLM

Nu ska bruksområdet i Boxholm inventeras. Tidigare undersökningar har visat på förhöjda halter av tungmetaller.

Genom området rinner Svartån som är dricks-vattentäkt för Mjölby kommun.

Naturvårdsverket har genom länsstyrelsen beviljat miljö- och hälsoskyddsnämnden i Boxholm 750 000 kronor för att göra en förstudie av bruksområdet. Fyra tidigare undersökningar från fyra platser på området har visat på förhöjda halter av bland annat kadmium, arsenik, krom, koppar, kvicksilver och oljeföreningar.

Den beviljade ansökan rör ett relativt stort område i nära anslutning till tätorten. På bruksområdet har industriverksamhet bedrivits i över 200 år. Bland annat har slagg från Boxholms AB:s produktion använts som utfyllnad. Föroreningsmängderna kan vara stora med tanke på de mängder slagg som föreligger, enligt den beviljade ansökan.

Ansvarsfrågan utreds

– Först ska vi göra en sammanställning av vilka verksam-

heter som funnits genom åren och hur avfallshanteringen sett ut. Samtidigt ska en ansvarsutredning fastställa om tidigare och nuvarande ägare är ansvariga för vidare åtgärder, säger miljöinspektör Susanne Olsson på Mjölby kommun.

30 industrier

Ett nästa steg är att under våren och sommaren 2003 göra översiktliga markundersökningar för att se vilka halter av föroreningar som finns i mark och grundvatten, och ta reda på om det finns behov av fördjupade undersökningar eller åtgärder, samt bedöma miljö- och hälsoriskerna.

– Vi ska göra studien för att få en helhetsbild av bruksområdet, säger Susanne Olsson.

I dag finns ett 30-tal industrier på området, bland annat Boxholm AB, Boxholms Stål AB, Boxholms aluminiumåtervinning AB, Accalon AB och Fundia Special Bar AB.

ULF NILSSON
0142-36 96 14

Lantisar utmanar tätortare

BOXHOLM 26/7 2002.

Om Boxholmsborna är rädda om sitt anseende, beger de sig mangrant till Granforsens festplats på lördag, med handskarna på och slagträet i högsta hugg.

Landsbygdsborna kring Granforsens festplats har nämligen utmanat stadsborna på dragkamp och brännboll.

Lantisarna är säkra på att vinna. I alla fall utlovar annonseringen kring evenemanget tröstpris till alla tätortare.

– Asch, det här gör vi för att det är skoj, säger Pelle Eckerman, inflyttade landsortsbo

som är mannen bakom idén. Vi gör det för att mötas, under gemytliga former.

Senare på kvällen blir det dans och pub, arrangemang som är mer vanliga på Granforsen.

Någon anmälning till evenemanget behövs inte.

– Nej, det här är inte så organiserat att vi har planerat några lag i förväg. Men lag behöver ju inte vara av en viss storlek, vare sig i brännboll eller dragkamp, säger Pelle Eckerman.

Det är inte helt riskfritt att elfiska. Det gör att man ska vara minst två. Men här tar Janne Johansson hand om såväl hav som elstav.

Bild: JEPPE GUSTAFSSON

SVARTÅN: Hur trivs fiskarna och kräftorna i Svartån? 26/7 2002.

Elfisket ska ge forskare svar

BOXHOLM
Med var sin håv, men av vitt skilda slag, vadar Janne Johansson och Niklas Holmqvist i Svartåns strida strömmar. De håller på med elfiske.

– En för fiskarna skonsam metod, berättar Patrik Stenroth som står på land och övervakar elaggregatet.

– De blir bedövade en kort stund. Värre är det inte.

De tre fiskarna är doktorander vid Ekologiska institutionen vid Lunds universitet och håller under två veckor på att dokumentera kräft- och fiskbeståndet i olika vattendrag i Sydsverige. Det gör de med hjälp av elfiske. Med en håvliknande ström-

förande stav bedövas fiskarna och när de flyter upp till ytan, tas de upp med en vanlig håv.

Fisken mäts och vägs

– Elfisket är ett led i ett forskningsprojekt vid Lunds universitet och syftet är bland annat att se vilka faktorer som styr tillväxt och miljögiftsupptag hos kräftor, berättar Stenroth.

Svartån är den fjärde anhalten

på doktorandernas resa som totalt omfattar ett tiotal vattendrag. Förra året undersökte man sjöar och i år är det rinnande vattendrag som gäller.

Det tas prover på vattnet och vattenfauna och de fiskar man får upp katalogiseras noga med såväl vikt som storlek och artbestämning.

I den strida strömmen i Skyttebo söder om Boxholm är det

abborre, elritsa, öring och gädda som hamnar under luppen.

– Vi betar av ett begränsat område på kanske 100–200 kvadratmeter, men hittills har det varit tämligen tunnsått med fisk, säger Patrik Stenroth.

– Det kan tyda på att det finns gott om kräftor, men det vet vi inte med säkerhet förrän i morgon bitti då vi tar upp burarna.

Janne Johansson berättar att

man redan på 40-talet höll på med elfiske i Kävlingeån. Men ställer sig tveksam till om ändamålet då var detsamma som nu.

Varierande kräfttillgång

Själv har han elfiskat sedan 80-talet medan Patrik och Niklas bara hållit på i fem år.

– Det är en vitt utbredd metod i smala kretsar, sammanfattar Patrik.

Kräfttillgången har varierat kraftigt mellan de olika åarna. På vissa ställen kan det vara tjuugo kräftor i en bur och på ett annat bara tre.

– Rekordet är 59 stycken i en och samma bur. Om inte fiske- rättsägaren vill ha dem, åker de tillbaka, säger Patrik.

Några tas dock med från varje lokal för att man sedan ska kunna jämföra miljögiftsbelastningen mellan fisk och kräftor.

– Tanken är att man så småningom ska kunna gå ut och titta på några specifika saker och kunna säga att här växer kräftor bra, säger Patrik Stenroth och låter de, för en stund avtrubbade småfiskarna återvända till Svartåns kalla vatten.

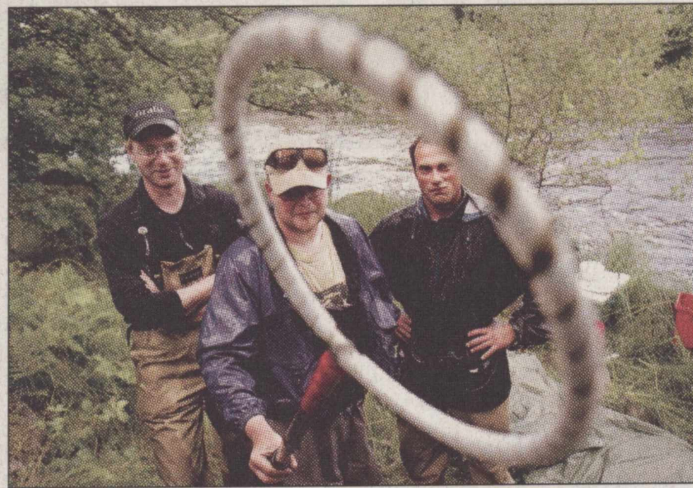
GÖRAN PALMQVIST

0142-369613

goran.palmqvist@corren.se

En liten elritsa som efter bedövning villigt låter sig mätas. Den har dock snart återbördats till sitt rätta element – i Svartån.

Tre pågar från Lund på elfiske i Svartån söder om Boxholm. Från vänster är det Patrik Stenroth, Janne Johansson och Niklas Holmqvist.

BOXHOLM

30/7 2002.

Festival för ungdomshus

BOXHOLM

Konsten, musiken, dansen och idrotten sitter i högsätet när det arrangeras en Litauenfestival i Boxholm 23–25 augusti.

Som dragplåster till lördagens festligheter i Folkets Park, den 24:e, har vis-sångaren Mats Paulsson engagerats.

Arrangörer är den lokala föreningen Vänner emellan och projekt Fröet, som delvis är EU-finansierat.

Sammanlagt kommer 45 personer från Plunge.

Samla in pengar

Syftet med festivalen är att samla in pengar till renovering av ett ungdomshus i Plunge. Kontakterna med Litauen har byggts upp sedan 1999 genom regelbundna hjälpsändningar till Plunge, organiserade på ideell väg.

Sedan förra året är också Plunge officiell vänort med Boxholm.

– Om vi klarar att få ihop

en tredjedel av renoveringskostnaden har staten och Världsbanken lovat att bidra med resten, säger Markus Lindberg, Fröets projektledare

Besöket inleds med en trivselkväll på bruksmuseet på torsdagen och en middag där kommunen står som värd. Studiebesök på Stenbockskolan och gymnasiet i Vadstena står också på programmet.

Hinderbana

På lördag förmiddag vidtar en "landskamp" på Storgatan där arrangörerna byggt upp en hinderbana.

Förutom Mats Paulsson uppträder sånggruppen DaCapo och en litauisk sånggrupp i Folkets Park. Arrangemanget avslutas med disko för de yngsta på kvällen.

– Vi har lagt ner stor möda på att komponera ett program som passar alla åldrar och smakriktningar, säger Markus Lindberg.

ANDERS JACOBSSON

0142-36 96 15

anders.jacobsson@corren.se